

У ТРЕТЄ ТИСЯЧОЛІТТЯ

П'ять років стало прогресу – запорука майбутніх досягнень МЧЦ

Всього лише п'ять років пройшло з дня офіційного відкриття Міжнародного Чорнобильського центру (МЧЦ). Утворений згідно з указом Президента України за фінансової підтримки Міністерства енергетики США, Центр засвідчує своїм успіхом далекоглядність тих людей, які відгукнулися на звернення українського уряду щодо створення міжнародного центру для вивчення і вирішення проблем Чорнобиля. Сьогодні уряд дякує тим країнам, які співпрацюють з Центром, і звертається за підтримкою його благородної місії у дослідженні чорнобильського спадку і використанні його уроків на благо людства. У цьому випуску ми висвітлюємо можливості МЧЦ, його міжнародну діяльність і ті завдання, що постають перед ним на початку нового тисячоліття.

Настепер шестеро

П'ять років тому МЧЦ мав лише одного міжнародного партнера – США. Через рік до Центру приєдналась Велика Британія, а у серпні 2000 р. Японія підтвердила своє рішення і стала його повноправним партнером. Підписання останньої партнерської угоди з Францією та Німеччиною 15 грудня 2000 року, яке співпало із закриттям Чорнобильської АЕС, стало значною віхою, засвідчивши важливу роль МЧЦ в подальшій долі станції. Активний інтерес до співпраці виявила і Європейська Комісія.

Чотири підрозділи висококваліфікованих спеціалістів

Основний виробничий комплекс МЧЦ з сучасними лабораторними і офісними приміщеннями площею 4000 м² знаходиться в Славутичі. Київський офіс забезпечує тісні зв'язки з урядом, дипломатичними представництвами та іншими організаціями, розташованими в столиці. Більшу частину початкового зовнішнього фінансування забезпечили США. Зараз технічна та фінансова підтримка надходить від країн-учасниць та з власного прибутку від проектів МЧЦ. Незабаром головний офіс МЧЦ буде перенесено з Києва до Славутича. Це рішення є логічним з огляду на очікувану місцеву потребу в ресурсах центру, а також його наміри щодо підтримки місцевої економіки. За п'ять років потреби в послугах

МЧЦ спричинили до створення чотирьох спеціалізованих підрозділів.

- Лабораторія інженерних розробок та технологій надає науково-технічну та інженерну підтримку щодо зняття блоків ЧАЕС з експлуатації і підвищення безпеки об'єкта «Укриття».
- Лабораторія аналізу безпеки ядерних установок надає послуги, пов'язані з науково-технічними аспектами діючих АЕС.
- Міжнародна радіоекологічна лабораторія сприяє міжнародному науковому співробітництву у проведенні біологічних досліджень в чорнобильській зоні відчуження.
- Центр моніторингу проектів здійснює державний моніторинг національних і міжнародних проектів в Україні у сфері ядерної безпеки, радіоактивних відходів та радіоекології. На робочому рівні МЧЦ має багато партнерів і співпрацює з провідними центрами й лабораторіями, в тому числі в країнах «великої сімки», Росії та Беларусі. Серед партнерів МЧЦ за спільними проектами значимо такі:
  - Інститут ядерної безпеки і радіаційного захисту (IPSN, Франція) і Товариство безпеки реакторів (GRS, Німеччина) – спільне управління проектами в рамках франко-німецької ініціативи.
  - Аргонська національна лабораторія (ANL) США – моніторинг безпеки енергоблоків Рівненської та Запорізької АЕС.
  - Брукхейвенська національна лабораторія (BNL) США – комп'ютерні програми, пов'язані з Банком ядерних даних, розміщеним у Славутичі.
  - Північно-західна національна лабораторія (PNNL) США – розробка початкового комплекту

Д-р Валерій Глигало – директор-координатор МЧЦ

документації для зняття з експлуатації першого і другого енергоблоків Чорнобильської АЕС.

- Консорціум на чолі з SGN (Франція) – адміністративна та інженерна підтримка розробки нормативних документів та експлуатаційних інструкцій для етапу припинення експлуатації першого енергоблоку ЧАЕС.
- Дослідницька асоціація з ядерної безпеки (NSRA) Японії – дослідження сучасного стану радіаційного забруднення приміщень і обладнання Чорнобильської АЕС.

Минулорічне відкриття Міжнародної радіоекологічної лабораторії стало важливою віхою в розвитку МЧЦ. Це була кульмінація спільної роботи, проведеної PNNL, університетом штату Джорджія (США), Саванна-Ріверською екологічною лабораторією та МЧЦ. Проект отримав суттєву підтримку з боку Чорнобильської АЕС та Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Розміщена в сучасній двоповерховій будівлі поряд з комплексом МЧЦ, лабораторія має штат українських спеціалістів, які тісно співпрацюють у чорнобильській зоні відчуження з провідними радіоекологами з університетів штатів Техас та Джорджія.

Запрошуючи світ до Славутича

Чорнобильські конференції МЧЦ тепер включені до міжнародного науково-ядерного календаря. Конференції

«Уряд України звертається до урядів країн світу, міжнародних організацій та фінансових інституцій, керівників дослідницьких установ і усіх громадян, які небайдужі до глобальної проблеми подолання наслідків найбільшої у світі техногенної катастрофи, з проханням про підтримку діяльності Міжнародного Чорнобильського центру з метою забезпечення виконання ним важливої місії на благо всього світового співтовариства.»

Із звернення уряду України (квітень 2001 р.)

зали Славутича ідеально підходять для престижних міжнародних подій, а близьке розташування Чорнобильської АЕС та зони відчуження дає делегатам можливість, окрім участі у конференції, побувати з технічними візитами на станції. Четверту конференцію, що проходила у вересні 2000 року, відвідали делегати з десяти країн світу.

Валерій Глигало, директор-координатор МЧЦ так підсумував перші п'ять років розвитку Центру: «Ми добилися поважного ставлення до себе, довівши свою спроможність діяти на високому професійному рівні і те, що багато чого варті. Попереду нас чекає низка завдань і навіть справжніх випробувань, які нам не під силу здолати самотужки. Саме тому уряд України звертається до світової спільноти з проханням і надалі підтримати наші зусилля у вирішенні глобальних проблем».

Типова робоча ситуація: спеціалісти МЧЦ завжди детально вивчають кожну проблему